RICHARD BROKKEN / HH

Kijk wijzer

Mediaprofessor **Patti Valkenburg** onderzocht voor haar boek *Schermgaande jeugd* onder meer de smartphone-generatie. 'Tieners staan graag continu in contact met hun vrienden.'

DOOR NIELS HOEBEN

JONGEREN zitten dagelijks zes uur achter een scherm, of het nou televisie of laptop is, tablet of smartphone. En in tegenstelling tot negatieve berichten in de pers weet het overgrote deel van de kinderen goed met media om te gaan. Dat stelt althans professor Patti Valkenburg, hoogleraar Media, Jeugd en Samenleving aan de Universiteit van Amsterdam. Voor haar boek *Schermgaande jeugd* onderzocht zij onder meer de smartphone-generatie.

Kijken tieners nog wel televisie? Zijn ze niet alleen nog maar met hun smartphone bezig?
'Sociale media nemen een groot deel van hun tijd in beslag, zo'n drie uur per dag. YouTube, Whatsapp, Snapchat, noem het maar op. Wat dat betreft zijn die kanalen een goed middel om vriendschappen te onderhouden en de kwaliteit ervan te bevorderen, iets wat belangrijk is in die levensfase. Tieners staan graag continu in contact met hun vrienden en apps die vechten om onze aandacht met al die piepjes en trillingen zijn daar perfect voor. En ze kijken heus nog wel televisie. Zo'n twee uur per dag.'

Kinderen weten met twee simpele muisklikken of swipes alles te vinden online. Is zoiets als de Kijkwijzer dan geen achterhaald concept dat ouders een vals gevoel van veiligheid geeft?
'Je moet de Kijkwijzer zien als gedetailleerde productinformatie. We willen vandaag de dag precies weten waar ons voedsel vandaan komt en welke E-nummers er allemaal in zitten. De Kijkwijzer is eigenlijk exact hetzelfde. Het is een hulpmiddel voor ouders die willen bepalen welk televisieprogramma of welke film wel en niet geschikt zijn voor hun kinderen. Juist in deze tijd waarin de veranderingen niet bij te houden zijn. De Kijkwijzer en ook de PEGI-ratings voor games zijn een handige hulp voor ouders. En het is waar dat jongeren met hun smartphones alles op internet kunnen vinden, maar ik vind niet dat classificatiesystemen als Kijkwijzer en PEGI een schijnveiligheid creëren, nee.'

Ik ken anders verhalen van ouders die in paniek de mentor van hun kind mailen omdat zoon- of dochterlief stiekem onthoofdingsfilmpjes op internet heeft opgezocht en nu totaal overstuur is.
'Zoiets houdt de Kijkwijzer ook niet tegen. De Kijkwijzer is er niet voor het nieuws. Het klinkt misschien cru, maar zoiets kan gewoon gebeuren. Kijk, het gevaar hierop is het grootst in de tienertijd. Ik ken geen enkele volwassene die uit vrije wil zo'n onthoofdingsfilmpje gaat opzoeken op internet. Het is een oud fenomeen dat met de komst van het internet uitvergroot wordt: tieners overschatten zichzelf soms. Ze hebben een houding van "wie kan mij wat maken, wat kan mij gebeuren". In de jaren negentig had je een periode dat *Faces of Death* enorm populair was onder pubers: videofilmpjes van moordpartijen en dodelijke ongelukken en dergelijke. Te gruwelijk voor woorden. Kamerleden durfden ze niet te bekijken, maar eenderde van de pubers had ze gezien.'

Is dat dan alleen jeugdige zelfoverschatting?
'Groepsdruk of gepercipieerde groepsdruk speelt hier ook een rol. Stoer willen overkomen ten opzichte van je leeftijdsgenoten. Als ouder kun je er weinig tegen doen, zeker als het kwaad al geschied is. Dan kun je er alleen nog maar over praten met je kind. Erkennen dat onthoofdingen een van de ergste dingen zijn die gebeuren. Voorkomen lukt niet altijd, zeker niet als het in de vriendengroep speelt. Het is gemakkelijker je kind weg te houden van een televisieprogramma of een gewelddadige game dan van een filmpje op internet. In de tienertijd is de nieuwsgierigheid van nature het grootst en het is op die leeftijd moeilijk dat te reguleren. Kijk maar naar al die piepjes en alerts op hun smartphones. Zodra daar iets gebeurt, kunnen ze dat simpelweg niet negeren. Het hoort gewoon bij de leeftijd.'

Patti Valkenburg:
Schermgaande jeugd (Prometheus)